

данъкъ, или въ обязательство да даватъ на Англичани-тѣ, при първо исканіе, опредѣленно количество съдлати; а има и таквизи земи, кои-то не сж задължени предъ Англичани-тѣ за нищо, а ся считатъ подъ тѣхно покровителство. Сега управлява Остъ-Индіж, отъ лице на кралицѣ-тѣ, особенъ губернаторъ, кой-то живѣе въ Калкуттѣ. Въ послѣдне време въ Остъ-Индіж ся измѣниха съвѣсмъ отношенія-та между Англичани-тѣ и туземци-тѣ. Англичани-тѣ наченаха да распространяватъ сега по Индіж христіането-то, школи, желѣзници, пароходи, канали, телеграфи, правятъ плантаціи, между това кѣто по напредъ сж дѣйствували съ огънь, мечъ и отровж. *) Желѣзници-тѣ, пароходи-тѣ и канали-тѣ много съживиха търговіж-тѣ. Най важни предмети за изнасяніе сж: опиумъ, (афіонъ), памукъ, синило, оризъ и пр., най важни предмети за внасяніе — памучни матеріи (около 35⁰/₀) и памучна прежда (около 10⁰/₀).

Английска-тѣ владѣнія на полуостровъ Индостанъ можтъ ся раздѣли съ линіж отъ устія-та на Хангесъ къмъ устія-та на Индъ на двѣ части: сѣвернѣ — низкѣ и южнѣ-високѣ. Сѣверна-та е богата най много съ оризъ, опиумъ, синило; въ южнѣ-тѣ ся срѣщатъ широки пространства, обрали на бърдо-то съ памукъ, на западнѣ-тѣ урвѣ на бърдо-то — съ гори отъ *черпеперено дърво*, а по тѣсно-то западно прибрѣжіе съ *сахариж трѣста* и съ палми (Виж. приб. нум. 11).

Между градове-тѣ сж забелѣжителни: *Калкутта* — на такова мѣсто при западнія рѣковъ на Хангесъ, — Хигли до кое-то можтъ да дохождатъ голѣми кораби морски. Приморско-то положеніе на този градъ и положеніе-то му на такова мѣсто, отъ кое-то ся разиждатъ главни-тѣ индійски желѣзници, направили сж го важенъ, 2-ий, по значеніе-то си, портъ на Остъ-Индіж. Затова Калкутта макаръ и да е направенъ на най нездравѣ часть на равнинѣ-та, скоро ся уголѣми, забогатѣ, напълни ся съ народъ (повече отъ 600 хил.), украси ся съ зданія и стана срѣдоточіе на европейскѣ-тѣ цивилизаціж (има университетъ) и резиденціж на главнія правитель.

*) Сега въ Индіж сж направени вече 4 дълги *желѣзници*, кои-то задно съставятъ дължинѣ около 6 хиляди километра. Всичка дължина на канали-тѣ възлѣзва до 3000 километра. Между желѣзници-тѣ най важни сж: *Калкутско-Делійско-Пешавурска*, *Калкутско-Бомбайска* и *Аирско-Бомбайска*; между канали-тѣ: *каналъ-тѣ на западнѣ Джумиж*, *каналъ на Источнѣ Джумиж* и *Хангскія каналъ*. На Индъ и Хангесъ Англичани-тѣ съдържатъ пароходство.